

Satakunta, VARK-alueet

271. Ensimmäinen Petäjäs 101101

Kunta: Rauma

Kohde: Ensimmäinen Petäjäs

Tyyppi: puolustusvarustukset

Ajoitus: historiallinen

Lyhyt kohdekuvaus:

Ensimmäisen maailmansodan aikaisia puolustusvarustuksia, joissa maahan kaivettuja ja kallioon louhittuja yhdyshautoja, tykki- ja ampuma-aseimia sekä suojahuoneita. Osa laajasta linnoitteesta on tuhoutunut sataman laajentuessa.

VARK-perustelut:

Osin modernin rakentamisen tuhoama, mutta pääosin säilynyt ensimmäisen maailmansodan aikainen linnoite.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000023378>

272. Fredriksforsin (Leineperin) ruukki 101098

Kunta: Ulvila

Kohde: Fredriksforsin (Leineperin) ruukki

Tyyppi: teollisuuskohteet

Ajoitus: historiallinen

Lyhyt kohdekuvaus:

Vuonna 1771 perustettu rautaruukki on maamme parhaiten säilyneitä ruukkikokonaisuuksia, johon sisältyy lähes kaikki suomalaiselle rautaruukille tyypilliset rakennukset ja rakenteet. Alueen selkärangan muodostaa Kullanjoki ja siinä oleva koski patoineen. Padon alapuolella sijaitsevat keskeiset tuotantorakennukset, masuuni ja sahasi muutettu kankivasarapaja sekä raunioitunut pasutusuunin pohja. Ruukkialueella on lisäksi mahdollisesti säilyneenä ruukin varhaishistoriaan liittyviä rakenteita sekä jäänteitä ruukkia edeltäneestä 1600-luvun sahanpaikasta.

VARK-perustelut:

Hyvin säilynyt historiallinen ruukkimiljö, jonka alueella on todennäköisesti säilynyt jäänteitä ruukin varhaisvaiheista ja ruukkia edeltäneestä sahanpaikasta.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000015803>

273. Hamskeri 3 101185

Kunta: Merikarvia

Kohde: Hamskeri 3

Tyyppi: asuinpaikat

Ajoitus: historiallinen

Lyhyt kohdekuvaus:

Hamskerin saarella sijaitseva laaja tomntning-jäännös, eli kivistä kylmämuuraamalla rakennettu muuri (halkaisija 9 m, leveys 1 m), jonka nousee eteläreunalla siirtolohkareen päälle. Muurin sisäpuolella on mahdollinen romahtanut kylmämuurattu kiviuni.

VARK-perustelut:

Hyvin säilynyt ja isokokoinen saariston historiallisen kausiasutuksen kohde.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000028569>

274. Harola 100971

Kunta: Eura

Kohde: Harola

Tyyppi: kivrakenteet

Ajoitus: rautakautinen

Lyhyt kohdekuvaus:

Kohde on 50 hehtaarin laajuinen muinaisjäännösalue, joka käsittää yhteensä 690 rautakautista rökkiötä ja kolme kiviriviä. Rökkiöiden luonne ei ole selvillä, sillä niistä on tutkimuksissa havaittu vain rautakautisia saviastianpaloja ja kuonaa, eli löytöjä, joita ei voi pitää merkinä hautauksesta. Osa rökkiöistä on ajoitettu rakenteensa perusteella nuoremmalle roomalaisajalle (200–400 jaa.) ja kansainvaellusajalle (400–600 jaa.).

VARK-perustelut:

Poikkeuksellinen ja laaja rautakautinen rökkiöalue, jonka muutamasta tutkitusta rökkiöstä saadut rautakauden löydöt eivät suoraan viittaa hautauksiin. Kohde on erittäin hyvin säilynyt ja sillä on poikkeuksellisen runsas tutkimuspotentiaali.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=50010019>

275. Hiirijärven rökkiöalue 100344

VARK-alueen perustelu:

Muinaisen Hiirijärvenlahden rannoilla on kolmen kohteen muodostama kokonaisuus, jossa on yhteensä viisikymmentä pronssikautista rökkiötä. Yhdellä kohteella on lisäksi kivikauden lopulta pronssikauden lopulle ajoittuva asuinpaikka.

Kunta: Harjavalta

Kohde: Kaunismäki A ja B

Tyyppi: asuinpaikat; hautapaikat

Ajoitus: kivikautinen; pronssikautinen

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=79010001>

Kunta: Harjavalta

Kohde: Kuumoonmäki A ja B

Tyyppi: hautapaikat

Ajoitus: pronssikautinen

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=79010002>

Kunta: Harjavalta

Kohde: Juti W ja Nokelainen I

Tyyppi: kivirakenteet

Ajoitus: pronssikautinen

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=79010003>

276. Hiittenharju (Laurilan hiekkakuoppa) 100824

Kunta: Harjavalta

Kohde: Hiittenharju (Laurilan hiekkakuoppa)

Tyyppi: asuinpaikat; hautapaikat

Ajoitus: kivikautinen

Lyhyt kohdekuvaus:

Laaja neoliittisen kivikauden asuinpaikka, jolta paikannettu yhteensä 13 asumuspainannetta (koko 4 x 8 m ja 6 x 11 m väliltä). Suurimmalla osalla alueesta kivikauden asutuksesta ei ole nähtävissä mitään merkkejä maan pinnalle. Kohteen löydöt edustavat Pyheensillan keramiikan vaihetta, joka ajoittuu noin 3000 eaa. tienoille. Tutkimuksellisesti merkittävä asuinpaikka-alue on maa-aineksenoton ja nykyisen virkistyskäytön seurauksena monin paikoin vaurioitunut.

VARK-perustelut:

Laaja keraamisen kivikauden asuinpaikka-alue, jolla on runsaasti tutkimuspotentiaalia. Kyseessä on keskeisin kohde kyseisen aikakauden ymmärtämiseksi Lounais-Suomessa.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=79010015>

277. Huilu 2 101045

Kunta: Rauma

Kohde: Huilu 2

Tyyppi: asuinpaikat

Ajoitus: rautakautinen

Lyhyt kohdekuvaus:

Hakamaalla sijaitseva esiroomalaisen rautakauden asuinpaikka, jonka tutkimuksissa löydettiin paalunsijoja ja liesi. Asuinpaikka ajoittuu samaan aikaan kuin läheisen Sammallahdenmäen röykkiöalueen nuorimmat hautaukset.

VARK-perustelut:

Rautakauden alkuun ajoittuvat asuinpaikat ovat alueella harvinaisia. Asuinpaikka ajoittuu samaan aikaan viereisen Sammallahdenmäen kooltaan monumentaalisten hautaraunioiden nuorimpien hautausten

kanssa.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000000247>

278. Ingersoll 101012

Kunta: Rauma

Kohde: Ingersoll

Tyyppi: alusten hylyt

Ajoitus: historiallinen

Lyhyt kohdekuvaus:

Vuonna 1904 Etelä-Virossa rakennettu puualus (pituus 40 m, leveys 9 m), joka oli takiloitu kuunariksi.

Ensimmäisen maailmansodan aikana saksalaisen sukellusveneen upottama kauppa-alus on hyvin säilynyt.

VARK-perustelut:

Hyvin säilynyt hylky, joka edustaa ensimmäisen maailmansodan aikana Raumanmeren upotussodassa saksalaisten sukellusveneidän upottamia kymmeniä aluksia.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000029538>

279. Iso-Enskeri 1 101149

Kunta: Pori

Kohde: Iso-Enskeri 1

Tyyppi: asuinpaikat

Ajoitus: historiallinen

Lyhyt kohdekuvaus:

Siirtolohkareen vierelle rakennettu tomtning-jäännös Iso-Enskerin saarella. Kyseessä on väliaikainen

asumus, jossa on kylmämuurattu kehä (2,5 x 3,1 m) siirtolohkareta vasten. Kehässä on oviaukko.

Tomtning-jäännöksen vieressä on verkkotarha, josta on jäljellä pystypuiden kivistä kasatut tuet.

VARK-perustelut:

Historiallisen ajan saariston käyttöön liittyvä muinaisjäännös.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000035392>

280. Isonsuonkallio 100996

Kunta: Rauma

Kohde: Isonsuonkallio

Tyyppi: hautapaikat

Ajoitus: pronssikautinen

Lyhyt kohdekuvaus:

Kallioalueen korkeimmalla kohdalla sijaitseva näyttävä hiidenkiuas (12,8 x 12,6 m, korkeus 1,5 m), johon liittyy poikkeuksellinen kiveyksien reunustama polku kalliopohjalla (pituus 5 m).

VARK-perustelut:

Korkean kallion laella, näyttävällä ja pronssikautista sijaintia hyvin havainnollistavalla paikalla sijaitseva hiidenkiuas, johon liittyy kivillä reunustettu kapea tie.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=684010032>

281. Isovuori eli Siirinkallio 100597

Kunta: Eurajoki

Kohde: Isovuori eli Siirinkallio

Tyyppi: hautapaikat

Ajoitus: pronssikautinen

Lyhyt kohdekuvaus:

Kookas pronssikautinen hautaröykkiö (17 x 14 m) korkean kallion laella. Kyseessä on hyvin säilynyt ja tutkimaton kohde, jonka sijaitsee maisemallisesti erityisen näyttävällä paikalla.

VARK-perustelut:

Näyttävä esimerkki pronssikautisesta monumentaaliröykkiöstä.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=51010026>

282. Järvisadonpelto 101104

Kunta: Eurajoki

Kohde: Järvisadonpelto

Tyyppi: taide, muistomerkit

Ajoitus: historiallinen

Lyhyt kohdekuvaus:

Kalliohakkaus sijaitsee pienellä kalliojaljastumalla 1800-luvulla raivattujen peltojen äärellä. Hakkauksen teksti kertoo 1800-luvun ensimmäisten vuosikymmenten aikana tehdystä suopeltojen raivaustoiminnasta. Tekstin vierellä on hakattuna aurinkokello. Tekstin hakkaaja on historiallisesti tunnettu talollinen.

VARK-perustelut:

Poikkeuksellisen laaja ja hyvin säilynyt pellonraivaustoiminnasta kertova kalliohakkaus 1800-luvun alkupuolelta.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000025203>

283. Kappelinluoto 100774

Kunta: Pori
Kohde: Kappelinluoto
Tyyppi: hautapaikat; kivirakenteet; työ- ja valmistuspaikat
Ajoitus: historiallinen

Lyhyt kohdekuvaus:

1900-luvun alussa Kappelinluoto oli meren ympäröimä saari, mutta nykyisin se on kasvanut kiinni Reposaareen. Kappelinluodolla on perimätiedon mukaan muinainen merimiesten kappelin paikka. Varmoja kirkkorakennuksen jäänteitä paikalta ei ole löydetty, mutta Kappelinluotoa on käytetty hautausmaana. Hautauksista on tietoja vielä 1800-luvun puolivälistä. Kaivaustutkimuksissa paikalta löydetty myös kalastajakylän jäänteitä.

VARK-perustelut:

Monipuolinen merellisen ympäristön kohde, jossa yhdistyy kalastukseen ja kirkolliseen toimintaa liittyvät muinaisjäännökset.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=609010022>

284. Karhulinna 101072

Kunta: Rauma
Kohde: Karhulinna
Tyyppi: puolustusvarustukset
Ajoitus: historiallinen

Lyhyt kohdekuvaus:

Poikkeuksellisen hyvin säilynyt ensimmäisen maailmansodan aikainen puolustusvarustus, jossa on kallioon louhittua taisteluhautaa (noin 160 m) ja kaksi tykkiasemaa, joissa molemmissa kallioon louhitut suojahuoneet.

VARK-perustelut:

Näyttävä esimerkki ensimmäisen maailmansodan puolustusvarustuksista.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000023377>

285. Kokemäen Teljän muinaisjäännökset 100440

VARK-alueen perustelu:

Kokemäenjoen varrella, Ylistaron ja Paistilan kylien alueella sijaitseva ajallista jatkumoa osoittavien kohteiden kokonaisuus nuoremalta roomalaisajalta (200–400 jaa) keskiaikaan. Kohteissa on erilaisia kalmistoja ja kuppikiviä. Kohteiden väliseltä alueelta on runsaasti irtolöytöjä.

Kunta: Kokemäki
Kohde: Köönikänmäki
Tyyppi: hautapaikat; kultti- ja tarinapaikat

Ajoitus: rautakautinen

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=271010013>

Kunta: Kokemäki

Kohde: Leikkimäki

Tyyppi: hautapaikat; kultti- ja tarinapaikat

Ajoitus: rautakautinen

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=271010014>

Kunta: Kokemäki

Kohde: Perävainionmäki

Tyyppi: asuinpaikat; hautapaikat

Ajoitus: kivikautinen; pronssikautinen; rautakautinen

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=271010015>

Kunta: Kokemäki

Kohde: Teljä

Tyyppi: kirkkorakenteet; kultti- ja tarinapaikat; työ- ja valmistuspaikat

Ajoitus: keskiaikainen; rautakautinen

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=271010019>

Kunta: Kokemäki

Kohde: Mäki-Ketala

Tyyppi: kultti- ja tarinapaikat

Ajoitus: rautakautinen

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000014406>

286. Kolmhaara 100783

Kunta: Eura

Kohde: Kolmhaara

Tyyppi: asuinpaikat; hautapaikat; kultti- ja tarinapaikat

Ajoitus: kivikautinen; rautakautinen; varhaismetallikautinen

Lyhyt kohdekuvaus:

Hiekanoton osittain tuhoama laaja kivi- ja varhaismetallikautinen asuinpaikka- ja kalmistoalue. Kohde on tutkimushistoriallisesti merkittävä: kohteesta tutkitut punamultahautaukset osoitettiin ensimmäistä kertaa neoliittisen kivikauden ruumishaudoiksi. Osa punamultahaudoista oli tehty maanalaisiin paasiarkkuihin, joka on ajoitukseltaan yhä arvoituksellinen hautatyyppi. Kohteen eteläisimmästä osasta, Munasaaresta, tunnetaan myös ajoitukseltaan oletettavasti rautakautinen kuppikivi. Kohteen löytöaineistosta pääosa ajoittuu neoliittiseen kivikauteen.

VARK-perustelut:

Monimuotoinen, harvinainen ja tutkimushistoriallisesti merkittävä muinaisjäännösalue, jolla on yhä runsaasti tutkimuspotentiaalia.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=50010033>

287. Koskenkylä Linnaluoto/Kumo 100802

Kunta: Kokemäki
Kohde: Koskenkylä Linnaluoto/Kumo
Tyyppi: puolustusvarustukset
Ajoitus: keskiaikainen

Lyhyt kohdekuvaus:

Kokemäenjoessa Koskenkylän piispankartanon kohdalla on Linnaluoto-niminen kallio- ja moreenipohjainen saari, jossa on merkkejä keskiaikaisesta linnasta. Saarella sijaitsee massiivisten maavallien jäännöksiä ja vallihautoja. Keskustasanteen alueelta on havaittu 20–50 cm paksuinen hiilenvärjäämä kulttuurikerros, jossa on seassa tiiltä. Kohdetta ei ole tutkittu kaivauksin, mutta merkit viittaavat keskiaikaiseen linnaan. Tällä hetkellä ei ole varmuudella tiedossa, onko kyseessä vuonna 1367 purettavaksi määrätty linna (Kumo), vai sitä seuraava uusi linna (Åborg) vai liittyykö varustukset jollaintavalla Forsbyn piispanlinnaan tai kuninkaankartanoon.

VARK-perustelut:

Linnaluoto on monimuotoinen ja runsaasti tutkimuspotentiaalia omaava keskiaikainen kohde ainutlaatuisessa ympäristössä.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=271010037>

288. Kravi 101003

Kunta: Kokemäki
Kohde: Kravi
Tyyppi: kulkuväylät
Ajoitus: historiallinen

Lyhyt kohdekuvaus:

Vuosina 1803–1808 yli 700 sotilaan voimin kaivettu kanava. Kanava kiersi kosket ja se oli määrä helpottaa tulvimista Kokemäenjoen keskijuoksulla. Henrik Gabriel Porthanin johtama rakennustyö oli yksi Ruotsin valtakunnan mittavimmista yleisistä töistä. Työt keskeytyivät ja päättyivät Suomen Sodan alkamiseen. Keskeneräinen kanava näkyy yhä maastossa (pituus noin 8 km, leveys leveimmillään liki 50 m, kaivannon pohjaosan leveys 5–7 m, syvyys 3–4 m).

VARK-perustelut:

Suurisuuntainen kanavahanke, joka jäi keskeneräiseksi Suomen Sodan alettua vuonna 1808. Kohteella on edelleen valtakunnallista merkitystä.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000013349>

289. Kuninkaanhauta 100832

Kunta: Eura
Kohde: Kuninkaanhauta
Tyyppi: hautapaikat
Ajoitus: pronssikautinen

Lyhyt kohdekuvaus:

Kuninkaanhauta on pronssikautinen monumentaaliröykkiö. Se on Suomen suurin hiidenkiuas (halkaisija 36 x 30 m, korkeus 3–4 m). Röykkiötä reunustaa monimetrisen lievekiveys, joka saattaa olla keskeneräiseksi jääneen haudanlaajennuksen alku.

VARK-perustelut:

Ainutlaatuinen ja hyvin säilynyt pronssikauden monumentaaliröykkiö, jonka tutkimuksellinen arvo ja arkeologinen merkittävyys on suuri.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=262010026>

290. Kuninkaanlähde 100538

Kunta: Kankaanpää
Kohde: Kuninkaanlähde
Tyyppi: kultti- ja tarinapaikat
Ajoitus: historiallinen

Lyhyt kohdekuvaus:

Kuninkaanlähde on tien varrella sijaitseva suosittu pysähdyspaikka. Nykyisen nimensä lähde sai kuningas Adolf Fredrikin pysähdyttyä sen partaalle vuonna 1752.

VARK-perustelut:

Suoraan historialliseen tapahtumaan liitettävä tarinapaikka, jonka hyvin säilyneessä ympäristössä ei ole vieraita elementtejä.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=214500018>

291. Kylmäkorvenkallio 100881

Kunta: Rauma
Kohde: Kylmäkorvenkallio
Tyyppi: hautapaikat; kivirakenteet
Ajoitus: pronssikautinen

Lyhyt kohdekuvaus:

Kallioalueen reunalla sijaitsevat 17 pronssikautista röykkiötä, joista osa on kookkaita hiidenkiukaita ja osa vain matalia röykkiöitä (halkaisijat 4,5–14 m). Lisäksi alueelta tunnetaan kivi- tai uhripöytiä. Osa röykkiöistä on tutkittu kaivauksin. Niissä havaittiin sisällä kehärakenteita. Kohteella on yhä runsaasti tutkimuspotentiaalia.

VARK-perustelut:

Edustava kokonaisuus, jossa nähtävillä monenlaisia röykkiömuotoja sekä lisäksi harvinaisia kivi- tai uhripöytiä.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=684010037>

292. Kyrön skanssi 101015

Kunta: Karvia

Kohde: Kyrön skanssi

Tyyppi: puolustusvarustukset

Ajoitus: historiallinen

Lyhyt kohdekuvaus:

30-vuotisen sodan aikana 1600-luvun alussa Kyrönkankaantien varrelle perustettu pieni linnake. Sen tehtäviin kuului sotilaskarkureiden kiinniottaminen, väenottojen valvominen ja liikenteen tarkkailu. Skanssi toimi vuosina 1635–1659, minkä jälkeen paikalla toimi Karvian Kantti -niminen kestikievari. Linnakkeen säilyneen osan halkaisija on 20–30 metriä.

VARK-perustelut:

Skanssi liittyy osaksi Kyrönkankaantietä ja sillä kulkevan liikenteen valvontaa. Kyseessä on siltavarustus, joka on harvinainen rakenne maan sisäisenä puolustusvarustuksena. Skanssi on edelleen osittain hyvin säilynyt, ja sen ympäristössä ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia. Kohteella on runsaasti tutkimuspotentiaalia.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000013382>

293. Kyrönkankaan tien VARK-alue 100486

Kunta: Karvia Kauhajoki

Kohde: Kyrönkankaan tie

Tyyppi: kulkuväylät

Ajoitus: historiallinen

Lyhyt kohdekuvaus:

Osittain Karvian ja osittain Kauhajoen alueella kulkeva Kyrönkankaan tie on vanha tielinja, joka on mainittu ensimmäisen kerran vuonna 1556 Jaakko Teitin laatimassa maamme yleisiä valtateitä koskevassa selvityksessä. Tienlinjauksesta on valittu Pohjankankaan-Kauhanevan kansallispuiston osuus, jossa kapea autoliikennekäytöstä poistettu tie kulkee myös suon yli 6–2,5 metriä leveänä hiekkapohjaisena harjanteena.

VARK-perustelut:

Historiallinen tie, josta on valittu mukaan poikkeuksellisen hyvin säilynyt autoliikenteeltä suljettu osuus.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000013564>

294. Käräjämäki-Osmanmäki 100747

Kunta: Eura

Kohde: Käräjämäki-Osmanmäki

Tyyppi: hautapaikat; kultti- ja tarinapaikat

Ajoitus: kivikautinen; rautakautinen

Lyhyt kohdekuvaus:

Monipuolinen keskisen ja myöhäisen rautakauden muinaisjäännösalue, jossa ruumiskalmisto, polttokalmisto ja niin sanotut kärjäkivet. Vanhimmat haudat ovat kuoppaan tehtyjä polttohautoja, jollainen on löytynyt myös kärjäkivien keskeltä ja maakumman alta. Paikalla on mahdollisesti sijainnut myös kivikautista asutusta.

VARK-perustelut:

Monimuotoinen, pitkään käytössä ollut ja tutkimushistoriallisesti merkittävä rautakauden kalmistokohde, jossa on vielä runsaasti tutkimuspotentiaalia

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=50010027>

295. Köyliönjärven muinaisjäännökset 100445

VARK-alueen perustelu:

Köyliönjärvelle sijoittuu yksi 1100-uvun keskeisin tapahtuma: Piispa Henrikin ja talonpoikaisisäntä Lallin kohtaaminen, joka johti piispan kuolemaan. Tapaukseen liittyy monipuolinen virallinen ja kansanomaisen tarinaperinne. Kokonaisuuteen kuuluvat keskiaikaiset piispankartano ja Pyhän Henrikin muistokappelin paikka.

Kunta: Säkyä

Kohde: Kirkkokari

Tyyppi: kirkkorakenteet

Ajoitus: keskiaikainen

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=319010019>

Kunta: Säkyä

Kohde: Köyliön piispankartano

Tyyppi: asuinpaikat

Ajoitus: keskiaikainen

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000040610>

296. Liikistö 101041

Kunta: Ulvila

Kohde: Liikistö

Tyyppi: hautapaikat; kirkkorakenteet; kultti- ja tarinapaikat

Ajoitus: keskiaikainen

Lyhyt kohdekuvaus:

Varhaisen keskiaikaisen kirkon paikka, hautausmaa ja kärjäkivet sijaitsevat matalalla mäellä entisten jokiuomien ympäröimänä. 1930-luvun kaivauksissa tutkittiin paikalla sijainneen puisen kirkon kivijalka (7 x 12,5 m) ja sen yhteydestä yli 300 hautausta. Mäen korkeimmalla kohdalla sijaitsee pyöreään muotoon asetetut kivet, niin sanotut kärjäkivet. Mäen harjaa reunustavat maa- ja kivivallit ovat oletettavasti puolustusvarustusten jäänteitä. Kohde on ajoitettu 1200- ja 1300-luvuille, eli aikaan ennen Ulvilan kaupungin perustamista. Kohteen nuorimmat rahalöydöt ajoittuvat 1400-luvulle.

VARK-perustelut:

Tutkimushistoriallisesti merkittävä varhaiskeskiaikainen kohde, joka yhdessä läheisen Ulvilan lakkautetun keskiaikaisen kaupunkialueen kanssa muodostaa poikkeuksellisen mielenkiintoisen alueen historiallisen ajan alun kehitystä kuvaavan kokonaisuuden. Aiemmista laajoista tutkimuksista huolimatta, kohteella on yhä runsaasti tutkimuspotentiaalia.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=886010004>

297. Liinmaan linna 100823

Kunta: Eurajoki

Kohde: Liinmaan linna

Tyyppi: puolustusvarustukset

Ajoitus: keskiaikainen

Lyhyt kohdekuvaus:

Alun perin saareen rakennetun keskiaikaisen puulinnan raunio. Pohjaltaan suorakaiteen muotoista linnaa (42 x 30 m) ympäröi kaksi maavallia, joiden välissä on vallihauta. Linna on ollut toiminnassa 1300-luvun loppupuolella ja 1400-luvun alussa.

VARK-perustelut:

Hyvin säilynyt ja näyttävä keskiaikaisen puulinnan raunio, jota on tutkittu arkeologisin kaivauksin, ja jossa on vielä runsaasti tutkimuspotentiaalia.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=51010006>

298. Linjaharju 100701

Kunta: Pori

Kohde: Linjaharju

Tyyppi: hautapaikat

Ajoitus: rautakautinen

Lyhyt kohdekuvaus:

Harjun korkeimmalla kohdalla sijaitsevia matalia rautakautisia rökkiöitä. Rökkiöiden koko vaihtelee halkaisijaltaan 6 ja 12 metrin välillä, ja ne ovat suurimmalta korkeudeltaan noin metrin. Osassa rökkiöitä

on suurempi silmäkivi. Röykkiöt on tutkittu vuonna 1968, ja ne sisälsivät esineettömiä ruumishautauksia, joiden on oletettu ajoittuvat välille 300–600 jaa.

VARK-perustelut:

Tutkimushistoriallisesti merkittävä kohde, jonka röykkiöt on kasattu uudelleen tutkimusten jälkeen.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=609010001>

299. Linnavuori 100528

Kunta: Eura

Kohde: Linnavuori

Tyyppi: puolustusvarustukset

Ajoitus: rautakautinen

Lyhyt kohdekuvaus:

Rautakautinen linnavuori, jossa metsäisen mäen laella on havaittavissa vallien kiviperustuksia. Perustukset rajaavat laelle noin 40 x 30 metrin laajuiseen alueeseen. Sen lounaisreunalla on havaittavissa mahdollinen porttiaukko sekä jäänteitä mahdollisesta ulommasta varustuksesta. Tutkimusten perusteella linnavuori on ollut käytössä ainakin merovingi- ja viikinkiajalla, 700–800-luvuilla jaa.

VARK-perustelut:

Edustava rautakautinen linnavuori, jonka säilyneet rakenteet ja koskematon ympäristö tukevat hyvin kohteen ymmärtämistä.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=50010023>

300. Luistari 100748

Kunta: Eura

Kohde: Luistari

Tyyppi: asuinpaikat; hautapaikat

Ajoitus: pronssikautinen; rautakautinen

Lyhyt kohdekuvaus:

Luistarin muinaisjäännösalueella on rautakautinen ruumis- ja röykkiökalmisto sekä pronssikautinen röykkiön ja asuinpaikka. Luistari on Suomen tunnetuimpia muinaisjäännösalueita, jossa laajoin monivuotisin kaivauksin on tutkittu yli 1300 rautakautista ruumishautausta. Kalmiston haudat ajoittuvat 500-luvun lopulta 1200-luvulle jaa.

VARK-perustelut:

Kohde on poikkeuksellisen laaja ja pitkään käytössä ollut kalmistoalue, jolla on poikkeuksellisen suuri tutkimushistoriallinen merkitys rautakauden tutkimuksessa. Kohde on monimuotoinen, hyvin säilynyt ja sillä on yhä runsas tutkimuspotentiaali.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=50010032>

301. Matinharju 100894

Kunta: Harjavalta
Kohde: Matinharju
Tyyppi: hautapaikat
Ajoitus: pronssikautinen

Lyhyt kohdekuvaus:

Neljä pronssikauden hautaröykkiötä (halkaisijat 15–18 m), jotka sijaitsevat kivikkoisen harjanteen laella. Kohde on hyvin säilynyt ja näyttävä esimerkki pronssikauden röykkiöistä. Kohteen kekomaisia röykkiöitä on joskus kutsuttu "Pohjolan pyramideiksi".

VARK-perustelut:

Hyvin säilynyt, edustava ja jo varhain tutkimuksessa tunnettu pronssikautinen röykkiökohte.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=79010016>

302. Mikroautoradan puolustusvarustukset 101178

Kunta: Pori
Kohde: Mikroautoradan puolustusvarustukset
Tyyppi: puolustusvarustukset
Ajoitus: historiallinen

Lyhyt kohdekuvaus:

Ensimmäisen maailmansodan aikainen puolustusvarustus, jossa juoksu- ja yhdyshautoja (yhteensä 300–400 m) ja korsun pohja. Linnoite on rakennettu rinteisen maaston pinnanmuotoja hyödyntäen. Alueella on lisäksi kiviröykkiötä, joiden ajoituksesta ei ole tietoa.

VARK-perustelut:

Laaja ja hyvin säilynyt ensimmäisen maailmansodan linnoitekokonaisuus.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000023075>

303. Myllykoski 101179

Kunta: Pori
Kohde: Myllykoski
Tyyppi: työ- ja valmistuspaikat
Ajoitus: historiallinen

Lyhyt kohdekuvaus:

Myllyrakenteita, jotka sijaitsevat kylien rajalla Noormarkunjoen Myllykosken saarissa. Paikalla on harjoitettu myllytoimintaa keskiajalta 1900-luvulle asti. Ensimmäiset historiatiedot myllyistä ovat 1500-

luvulta.

VARK-perustelut:

Myöhemmältä rakentamiselta ja koskienperkuulta säästynyt myllykohde. Saaret ovat merkittävä toiminnallinen ja historiallinen osa vanhaa kylämaisemaa.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000027084>

304. Myllyluoma 100673

Kunta: Kankaanpää Kauhajoki

Kohde: Myllyluoma

Tyyppi: asuinpaikat

Ajoitus: kivikautinen

Lyhyt kohdekuvaus:

Laaja mesoliittisen eli esikeraamisen kivikauden asuinpaikka, joka levittäytyy yli 600 metrin matkalle Kankaanpään ja Kauhajoen kuntien alueelle. Aikoinaan meren rannalla sijainneen asuinpaikan kaivauksissa on löydetty asumuksen pohja (noin 6 x 8 m). Mesoliittiselle kivikaudelle ajoittuvat asumukset ovat harvinaisia. Kohteella on runsas tutkimuspotentiaali.

VARK-perustelut:

Hyvä esimerkki laajasta mesoliittisen kivikauden asuinpaikasta, jota on jo tutkittu, ja jolla on yhä suuri tutkimuspotentiaali.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=99010003>

305. Orjapaadenkallio 100544

Kunta: Kokemäki

Kohde: Orjapaadenkallio

Tyyppi: hautapaikat

Ajoitus: pronssikautinen; rautakautinen

Lyhyt kohdekuvaus:

Avokalliolla sijaitseva laaja ja matala pronssikautinen hiidenkivas (18,5 x 19,5 m, korkeus 0,1–0,45 m). Röykkiö on tutkittu, ja siinä havaittiin kaksi katkelmaa pohjan reunakehää ja paasiarkku (3,9 x 1,5 m). Pronssikautisen hautausvaiheen löytöinä on pronssiset partaveitsi ja pinsetit. Röykkiössä oli neljä myöhempää sekundääristä hautausta, joista nuorin ajoittui nuoremmalle roomalaiselle rautakaudelle (200–400 jaa.).

VARK-perustelut:

Hyvä esimerkki laajasta mutta matalasta varhaisen pronssikauden hautaröykkiöstä, jota on käytetty hautaamiseen vielä varhaisen rautakauden puolella.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=271010036>

306. Palojoki 100531

Kunta: Huittinen
Kohde: Palojoki
Tyyppi: asuinpaikat
Ajoitus: kivikautinen

Lyhyt kohdekuvaus:

Mesoliittisen, eli esikeraamisen kivikauden asuinpaikka, jolta on löytöinä normaalin kiviesineistön lisäksi poikkeuksellisen taidokas vuolukivinen hirvenpääveistos, niin kutsuttu Huittisten hirvenpää. Aiemmin peltomaalla sijainnut asuinpaikka on peltotöiden vaurioittama ja siitä osa on tutkittu kaivauksin.

VARK-perustelut:

Pienialainen mesoliittisen kivikauden asuinpaikka, jolta on löydetty poikkeuksellisen taidokas eläinpääveistos.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=102010007>

307. Pantti 100679

Kunta: Karvia
Kohde: Pantti
Tyyppi: asuinpaikat
Ajoitus: kivikautinen

Lyhyt kohdekuvaus:

Varhaismesoliittinen asuinpaikka, jolla soikea asumuspainanne (6 x 9 m, syvyys 50 cm). Metsässä hiekkakankaalla sijaitsevan kohteen nykyinen laajuus on inventointihavaintojen perusteella esitetty arvio. Kohde on sijainnut Ancyliusjärven (Itämeren jääkauden jälkeinen varhaisvaihe) rannalla. Näin varhaiset jääkauden jälkeisen pioneeriasutuksen asuinpaikat ovat hyvin harvinaisia.

VARK-perustelut:

Metsässä hyvin säilynyt jääkauden jälkeisen pioneeriasutuksen asuinpaikka, jossa maanpinnalle havaittava asumuspainanne. Kohde on hyvin säilynyt, erityisen harvinainen ja sillä on runsaasti tutkimuspotentiaalia.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=230010006>

308. Pappilanmäki 100529

Kunta: Eura
Kohde: Pappilanmäki
Tyyppi: hautapaikat
Ajoitus: rautakautinen

Lyhyt kohdekuvaus:

Pappilanmäki on yksi Suomen tunnetuimmista rautakauden ruumiskalmistoista erityisesti loistomiekkojensa ansiosta. Mäellä sijaitsee edelleen asumiskäytössä oleva pappila, jonka paikalla ja ympäröivässä puistossa kalmisto sijaitsee. Kalmistossa on yhä tutkimattomia hautoja. Kalmisto on ollut käytössä merovingiajalta ristiretkiajalle, noin 600–1150 jaa.

VARK-perustelut:

Pitkään käytetty ja tutkimushistoriallisesti merkittävä rautakautinen ruumiskalmisto, jossa on vielä tutkimattomia hautauksia.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=50010029>

309. Pyhän Marian kirkon paikka 101058

Kunta: Kokemäki

Kohde: Pyhän Marian kirkon paikka

Tyyppi: kirkkorakenteet

Ajoitus: historiallinen; keskiaikainen

Lyhyt kohdekuvaus:

Keskiaikainen kirkonpaikka sijaitsee pienellä mäellä. Paikalla on kivinen sakaristorakennus (rakennettu 1550-luvulla) ja yhä käytössä oleva hautausmaa. Mäki on ollut aiemmin saari Kokemäenjoessa. Kirkonpaikka on yksi Manner-Suomen vanhimmista, ja se on ollut olemassa viimeistään 1200-luvun puolivälissä. Kirkonpaikan on arvioitu palautuvan jopa 1000-luvulle. Sakariston vierellä sijainnut puukirkko paloi 1640, ja paikalle rakennettiin uusi kirkko, mutta paikka hylättiin kirkonpaikan siirryttyä joen toiselle puolelle 1770-luvulla. Aiempien kirkkojen perustukset näkyvät yhä maastossa, ja vanhimmat hautaukset ovat sijainneet kirkon lattian alla.

VARK-perustelut:

Manner-Suomen varhaisimpien seurakuntien kirkonpaikka, joka on hylätty 1700-luvun lopulla. Kirkonpaikka, ja sen alla sijainneet hautaukset, ovat ainutlaatuinen kohde varhaiskeskiaikaisen kristillistymisen tutkimiselle. Kohdetta ei ole tutkittu arkeologisesti, ja sillä on suuri tutkimuspotentiaali.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000007050>

310. Pärrinki 101108

Kunta: Eurajoki

Kohde: Pärrinki

Tyyppi: asuinpaikat

Ajoitus: kivikautinen

Lyhyt kohdekuvaus:

Yksitoista kivikautista asumuspaikkaa, joiden koko vaihtelee 4 x 4 metrin ja 12 x 18 metrin välillä. Kohteesta ei ole ajoittavia löytöjä, mutta kohde sijaitsee neoliittisin kivikauden rantakorkeuksilla. Hyvin säilynyt asumuspaikkakohde on Lounais-Suomessa harvinainen kohdetyyppi.

VARK-perustelut:

Hyvin säilynyt usean neoliittiselle kivilaudelle ajoittuvan asumuspainanteen kohde seudulla, jossa kivikautisten asumusten pohjat ovat harvinaisia. Kohteella on runsas tutkimuspotentiaali.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000031788>

311. Rajakalmisto 100702

Kunta: Pori

Kohde: Rajakalmisto

Tyyppi: hautapaikat

Ajoitus: rautakautinen

Lyhyt kohdekuvaus:

Loivalla hiekkaharjanteella sijaitseva viiden matalan röykkiön ryhmä (koot 20 x 6–9 m – 7x 4–5 m, korkeudet 0,4–0,7 m). Röykkiöt on tutkittu, ja niistä paljastui tarhoja ja paasiarkkuja, joihin oli tehty ruumaishautauksia. Esinelöydöt, kuten rautaiset putkikirveet ja pronssiset rannerenkaat, ajoittavat kohteen vanhemmalle roomalaisajalle (0–200 eaa.).

VARK-perustelut:

Harvinainen kohdetyyppi, joka todistaa yhteyksistä Balttiaan. Kohde on tutkimushistoriallisesti merkittävä.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=609010010>

312. Rieskaronmäki 100693

Kunta: Nakkila

Kohde: Rieskaronmäki

Tyyppi: asuinpaikat; hautapaikat

Ajoitus: pronssikautinen

Lyhyt kohdekuvaus:

Pronssikautinen asuinpaikka ja röykkiökalmisto. Kohteet sijaitsevat kahdessa ryhmässä. Röykkiöiden koko vaihtelee pääosin halkaisijaltaan 4 metrin ja 8 x 5 metrin väliltä. Isoin röykkiö on alaltaan 20 x 9 metriä. Tutkimuksissa röykkiöistä on löydetty kehärakenteita ja paasiarkkuja, ja löytöinä on saatu talteen pronssiesineistöä (nappi, kaularengas, pinsetit). Röykkiöiden läheisyydessä sijaitsevilta asuinpaikoilta on tutkittu asumusten jäänteitä, joista suurin oli kooltaan 8 x 17 metriä.

VARK-perustelut:

Tutkimushistoriallisesti merkittävä pronssikautinen asuinpaikka ja röykkiökalmisto. Näyttävä kohde on hyvin säilynyt myös ympäristönsä osalta, ja sillä on yhä runsaasti tutkimuspotentiaalia.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=531010035>

313. Räätikäsvuori 100975

Kunta: Huittinen
Kohde: Räätikäsvuori
Tyyppi: puolustusvarustukset
Ajoitus: rautakautinen

Lyhyt kohdekuvaus:

Rautakautinen linnavuori, jonka laen avokallion (laajuus 50 x 70 m) loivemmilla reunoilla on havaittavissa muurin perustuskiveyksiä kolmessa kohtaa yhteensä yli 60 metrin matkalla.

VARK-perustelut:

Hyvin säilynyt rautakautinen linnavuori hyvin säilyneessä ympäristössä.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=102010015>

314. Salisuonmäki 100997

Kunta: Rauma
Kohde: Salisuonmäki
Tyyppi: hautapaikat
Ajoitus: rautakautinen

Lyhyt kohdekuvaus:

Laaja röykkiöalue, jossa on yli 70 röykkiötä (halkaisijat 5–8 m). Röykkiöt sijaitsevat loivassa rinteessä, ja ne on kasattu usein silmäkiven ympärille tai kallion reunalle. Osa röykkiöistä on tutkittu kaivauksin, ja niistä löydetyt vähäiset esineet ajoittuvat vanhemmalle roomalaisajalle (0–200 jaa). Alueella on myös kaksi laajaa kenttäkiveystä, joista toisesta paljastui tutkimuksissa tarhakalmistotyyppisiä toisiinsa liittyviä kivikehiä, jotka ovat löydöttömyydestä huolimatta todennäköisiä hautoja.

VARK-perustelut:

Salisuonmäen röykkiöalue on hieno kokonaisuus, joka on tutkimushistoriallisesti merkittävä, ja jolla on edelleen runsaasti tutkimuspotentiaalia. Kohde on laidunnuksen ansiosta maisemallisesti viehättävä.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=684010047>

315. Sammallahdenmäki 100687

Kunta: Rauma
Kohde: Sammallahdenmäki
Tyyppi: hautapaikat
Ajoitus: pronssikautinen; rautakautinen

Lyhyt kohdekuvaus:

Sammallahdenmäen röykkiöalueella on 36 pronssikaudelle ja rautakauden alkuun ajoittuvaa hautaröykkiötä 700 metrin matkalla kallioharjanteella ja kangasmaastossa. Kohteessa on useita erilaisia

pronssikautisia rökkiötyyppejä – matalia, pyöreitä pikkurökkiöitä, suuria kekomaisia hiidenkiukaita, pyöreitä kehärökkiöitä ja esiroomalaiselle rautakaudelle ajoittuvia matalia paasiarkullisia rökkiöitä. Lisäksi paikalla on neliskulmainen hautarökkiö, ns. Kirkonlaattia (sivujen pituudet 19,2 m, 16,8 m, 15 m ja 18,8 m). Rökkiöalue kuuluu Unescon maailmanperintökohteisiin.

VARK-perustelut:

Ainutlaatuinen esimerkki pronssikauden ja rautakauden alun monipuolisista rökkiötyypeistä, joka on arvotettu Unescon maailmanperintökohteeksi. Kohde on hyvin säilynyt ja sillä on runsaasti tutkimuspotentiaalia.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=406010010>

316. Selkäkangas (Viikala I) 100628

Kunta: Nakkila

Kohde: Selkäkangas (Viikala I)

Tyyppi: hautapaikat

Ajoitus: pronssikautinen

Lyhyt kohdekuvaus:

Neljä pronssikautista rökkiötä, joista yksi on kookas monumentaalirökkiö (11 x 43 m, korkeus 1–1,4 m). Monumentaalirökkiössä oli muurilatomus (6,5 x 40 m), jonka sisällä oli paasiarkku (2,5 x 11 m). Suuren rökkiön polttohautauksesta tehty radiohiiliajoitus osoittaa hautauksen ajoittuvan varhaiseen pronssikauteen 1500–1200 eaa.

VARK-perustelut:

Monipuolinen pronssikautinen rökkiöalue, joka on tutkimuksellisesti merkittävä ja jolla on runsaasti tutkimuspotentiaalia.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=531010027>

317. Siiwo 101330

Kunta: Rauma

Kohde: Siiwo

Tyyppi: alusten hylky

Ajoitus: historiallinen

Lyhyt kohdekuvaus:

1840-luvulla Saksassa rakennetun purjelaivan hylky (pituus 26 m, leveys 7 m). Alus toimi pitkään rahtilaivana Itämerellä ja oli raumalaisomistuksessa vuosisadan lopulla. Alus upposi jäiden rikottua sen rungon vuonna 1897. Hyllyn suurin tutkimuksellinen mielenkiinto liittyy rakennustekniikkaan.

VARK-perustelut:

Kohde edustaa tyyppillistä Itämeren rahtilaivaa purjelaivojen kultakaudella 1800-luvulla.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1710>

318. Tauro III 100882

Kunta: Rauma
Kohde: Tauro III
Tyyppi: asuinpaikat; hautapaikat
Ajoitus: varhaismetallikautinen

Lyhyt kohdekuvaus:

Muinaislahden perukassa sijaitseva varhaismetallikautinen asuinpaikka, jonka yhteydessä on myös matalia kiviröykkiöitä (halkaisija 4–7 m väliltä).

VARK-perustelut:

Kohde on hyvin säilynyt esimerkki varhaismetallikautisesta asuinpaikasta röykkiöineen.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=684010133>

319. Toukola (Sepänmäki) 100901

Kunta: Eura
Kohde: Toukola (Sepänmäki)
Tyyppi: hautapaikat
Ajoitus: pronssikautinen

Lyhyt kohdekuvaus:

Kaksi kookasta pronssikautista hiidenkiuasta (12 x 12,5 m, 13,5 x 8 m) ja niiden välissä kivipaasista koottu isokokoinen avoin paasiarkku (pituus 4 m, leveys 1 m).

VARK-perustelut:

Hyvin säilynyt ja vaikutta hautaröykkiökohde, jossa on röykkiöiden välissä sijaitseva isokokoinen paasiarkku. Tutkimattomalla kohteella on runsaasti tutkimuspotentiaalia.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=262010005>

320. Tuhkanummi 100869

Kunta: Säskylä
Kohde: Tuhkanummi
Tyyppi: hautapaikat
Ajoitus: rautakautinen

Lyhyt kohdekuvaus:

Kohde on rautakautinen merovingi- ja viikinkiajalle (550–1050 jaa) ajoittuva polttokenttäkalmisto. Kohdetta on tutkittu viimeksi vuonna 1905, ja se on tutkimushistoriallisesti merkittävä.

VARK-perustelut:

Arkeologisesti merkittävä polttokenttäkalmisto, jolla on yhä tutkimuspotentiaalia.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=319010016>

321. Tupamäki 100922

Kunta: Säkyä

Kohde: Tupamäki

Tyyppi: asuinpaikat; työ- ja valmistuspaikat

Ajoitus: keskiaikainen; rautakautinen

Lyhyt kohdekuvaus:

Pyhäjoen varressa peltosaarekkeessa sijaitseva rautakauden lopun ja varhaiskeskiajan asuinpaikka, josta on tutkittu myös raudansulatusuuni.

VARK-perustelut:

Rautakauden ja varhaiskeskiajan asuinpaikka, jolla on myös harvinainen rautakauden raudanvalmistuspaikka.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=783010007>

322. Tyltyn piirroskallio 100703

Kunta: Pori

Kohde: Tyltyn piirroskallio

Tyyppi: taide, muistomerkit

Ajoitus: historiallinen

Lyhyt kohdekuvaus:

Entisen pienen saaren silokallioon tehtyjä hakkauksia, jossa aurinkokello ja vuosilukuja (ANNO 1671, ANNO 1665).

VARK-perustelut:

1600-luvulle ajoittuvia hakkauksia tunnetaan vain harvoja. Kohde on mielenkiintoinen historiallisen ajan kohde, johon liittyvää henkilöhistoriaa on onnistuttu selvittämään.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=609500005>

323. Ulvilan keskiaikaisen kaupungin muinaisjäännökset 100337

VARK-alueen perustelu:

Ulvilan keskiaikainen kaupunki, Ulvilan keskiaikainen kirkko ja Kellarimäen suurikokoinen kellarirakenne kuuluvat samaan kokonaisuuteen.

Kunta: Ulvila
Kohde: Ulvilan kaupunginpaikka
Tyyppi: asuinpaikat
Ajoitus: historiallinen; keskiaikainen
Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=886010002>

Kunta: Ulvila
Kohde: Kellarimäki
Tyyppi: kivrakenteet
Ajoitus: historiallinen
Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=886010003>

Kunta: Ulvila
Kohde: Ulvilan kirkko
Tyyppi: kirkkorakenteet
Ajoitus: keskiaikainen
Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000014849>

324. Uotinmäki ja Uotinmäki W 100935

Kunta: Nakkila
Kohde: Uotinmäki ja Uotinmäki W
Tyyppi: asuinpaikat; hautapaikat
Ajoitus: kivikautinen; pronssikautinen; rautakautinen

Lyhyt kohdekuvaus:

Asuinpaikka ja yhdeksän röykkiön kalmistoalue. Asuinpaikka-alueen löydöt ajoittuvat pääosin kivikauden lopulle Kiukaisten kulttuuriin, mutta mukana on myös pronssikaudelle ja varhaisrautakaudelle (500 eaa. – 400 jaa.) ajoittuvia löytöjä. Pronssikautisten röykkiöiden lisäksi paikalla on yksi paasiarkku, jonka käyttäjän on tulkittu alkaneen jo Kiukaisten kulttuurin aikana. Kohdetta on tutkittu kaivauksin 1800- ja 1900-lukujen taitteessa.

VARK-perustelut:

Pitkän asutushistorian kohde kivikaudelta vanhemmalle rautakaudelle, jolla on yhä runsaasti tutkimuspotentiaalia. Vastaavat kohteet ovat hyvin harvinaisia.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000001335>

325. Vanhan Rauman muinaisjäännökset 101019

VARK-alueen perustelu:

Rauman keskiajalla perustettu kaupunki ja samanaikaiset kirkolliset kohteet muodostavat toiminnallisesti ja alueellisesti yhtenäisen kokonaisuuden.

Kunta: Rauma

Kohde: Vanha Rauma

Tyyppi: asuinpaikat

Ajoitus: keskiaikainen

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=684500001>

Kunta: Rauma

Kohde: Rauman Fransiskaankirkko

Tyyppi: kirkkorakenteet

Ajoitus: keskiaikainen

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000014807>

Kunta: Rauma

Kohde: Rauman entinen kaupunginkirkko

Tyyppi: kirkkorakenteet

Ajoitus: historiallinen; keskiaikainen

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000014882>

326. Varekivi 101142

Kunta: Huittinen

Kohde: Varekivi

Tyyppi: kivrakenteet

Ajoitus: historiallinen

Lyhyt kohdekuvaus:

Viisi rajamerkeiksi rakennettua pientä kiviröykkiötä, jotka sijaitsevat pienellä kalliokumpareella. Röykkiöissä on pystykiviä, jotka näyttävät rajalinjan suuntaa, ja keskimäinen röykkiö osoittaa rajojen yhtymäkohtaa.

Kohde on ollut kylien välisenä rajapaikkana viimeistään 1700-luvulla, vaikka raja todennäköisesti periytyy jo keskiajalta.

VARK-perustelut:

Hyvin säilynyt kohde, joka on otettu mukaan edustamaan suhteellisen yleistä muinaisjäännöstyyppiä.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000024637>

327. Villiönsuvanto 101182

Kunta: Kokemäki

Kohde: Villiönsuvanto

Tyyppi: asuinpaikat

Ajoitus: rautakautinen

Lyhyt kohdekuvaus:

Villiönsuvannon rautakautinen asuinpaikka sijaitsee Villiön keskiaikaisen kylän välittömässä läheisyydessä hyvin loivasti kohti Kokemäenjokea viettävällä pellolla. Alueella tehdyissä kaivauksissa on löytynyt jäännöksiä yli kymmenestä paalurakenteisesta rakennuksesta. Asuinpaikka on ollut käytössä useilla

rautakauden periodeilla – ainakin esiroomalaisella rautakaudella ja kansainvaellusajalla. Tutkitun osan ulkopuolella muinaisjäännöstä on edelleen jäljellä.

VARK-perustelut:

Toistaiseksi laajin tutkittu rautakautinen asuinpaikka, jossa on suuri määrä paalurakenteita. Kohde on ainutlaatuinen, ja valtakunnallisesti merkittävä.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=1000036786>

328. Ylinen hauta 100546

Kunta: Rauma

Kohde: Ylinen hauta

Tyyppi: hautapaikat

Ajoitus: pronssikautinen

Lyhyt kohdekuvaus:

Viisi pronssikautista hiidenkiuasta, jotka sijaitsevat kallioalueen jyrkällä reunalla. Pyöreiden ja soikeiden röykkiöiden läpimitta vaihtelee 3 ja 11 metrin välillä. Kookkaimmassa röykkiössä on nähtävillä erittäin hyvin säilynyt kaksi metriä pitkä paasiarkku, jonka katepaadet ovat yhä paikallaan. Kohde on tutkimaton ja hyvin säilynyt.

VARK-perustelut:

Näyttävä pronssikautinen röykkiöalue, jolla on runsaasti tutkimuspotentiaalia.

Lisätietoa kohteesta: <https://www.kyppi.fi/vark.aspx?id=406010021>